

Betrokkenheid bij vluchtelingen

Gepubliceerd op: 18-6-2010 om 09:32 door WvdV.

EINDHOVEN - De Verenigde Naties hebben 20 juni uitgeroepen tot Internationale Dag van de Vluchteling. De Hoogstraatgemeenschap is inmiddels al bijna dertig jaar betrokken bij vluchtelingen.

De Hoogstraatgemeenschap is een leefgemeenschap van religieuzen en leken, die gerechtigheid nastreven. In deze gemeenschap wonen op dit moment vier Zusters van Liefde en drie leken. Sinds 2001 groeit de kring van mensen, die elders wonen, maar zich toch sterk verbonden weten met de gemeenschap. De Hoogstraatgemeenschap maakt daarnaast ook fysiek deel uit van een groter geheel, het Kloosterhof van Gestel. In deze bijdrage een portret van verleden, heden en toekomst van de Hoogstraatgemeenschap naar aanleiding van een gesprek met drie insiders: zr Veronique van Woerkum, Gerard van de Ven en mw Clementine Coopmans.

Voorgeschiedenis

In 1983 gaf een kleine leefgroep van de zusters van Schijndel een nieuwe bestemming aan het toen deels leegstaande klooster. Men bood huisvesting aan leefgemeenschappen en organisaties die betrokken zijn op mensen en de maatschappij. De vier zusters die in het kloostergedeelte gingen wonen, zr Veronique, zr Bets, zr Theofrida en zr Alberta zochten naar nieuwe vormen van religieus leven in de geest van de congregatie. Belangrijke keuzes van deze leefgroep zijn de opvang in het klooster van vluchtelingen die op straat zijn gezet, politieke stellingname en sociaal engagement. Met name het dagelijks delen in het lief en leed van vluchtelingen had en heeft een grote impact op de leden van de gemeenschap. Voor mensen zonder verblijfsstatus is het er in onze samenleving niet gemakkelijker op geworden. Zr Veronique: *Hun situatie is steeds schrijnender geworden en dat beïnvloedt je wel. Mensen belanden zo maar in de gevangenis of op straat met jonge kinderen. Waarom doen we het zo in dit land? Gelukkig zie je ook vaak dat mensen in hun kracht staan en overeind blijven. Dat is geweldig inspirerend om mee te maken.*

De gemeenschap houdt een gezamenlijk dagboek bij. Gerard: *Zonder een afgesproken rooster, wordt er elke dag in geschreven. Die notities lezen we wekelijks terug en we reflecteren hierop met elkaar. De leden van de gemeenschap vinden veel herkenning bij elkaar, ondanks heel verschillende kerkbeelden. Je bent bewogen om mensen vanuit een religieuze inspiratie. Jezus is voor ons de basis.* Zr Veronique noemt ook de invloed van Vincentius en Dorothe Sölle. Zij is er van overtuigd dat veel mensen weliswaar hun bronnen van inspiratie anders benoemen, maar dat zij eenzelfde beweging ervaren, die hen in beweging zet.

Kloosterhof van Gestel

De Hoogstraatgemeenschap is ingebed in het Kloosterhof van Gestel. Dit is een verband van verschillende maatschappelijke organisaties en leefgroepen, die in het pand woon- en/of werkruimten huren. In het pand wonen gemiddeld 30 tot 35 mensen permanent of op tijdelijke basis en er werken tussen de 75 en 100 vrijwilligers. Wat zij met elkaar gemeen hebben is hun inzet voor diversiteit, sociale gerechtigheid, het bewust omgaan met goederen en met de natuur en de opvang en ondersteuning van mensen in nood. Het Kloosterhof streeft naar sociale cohesie en samenwerking tussen de huurders. Naast de Hoogstraatgemeenschap, die binnen het geheel het hart vormt, gaat het om de volgende organisaties: Omslag, een organisatie voor Duurzame Ontwikkeling, de Grieks-Orthodoxe kerk, Vluchtelingen in de Knel, GroenLinks afdeling Eindhoven, Opnamegroep van Combinatie jeugdzorg, werkgemeenschap Emmaus en leefgemeenschap 'Het Abbé Pierrehuis'. Omdat de communautiteit van de zusters het begin vormde van Vluchtelingen in de Knel en omdat de gemeenschap fungeert als gastgezin is de band tussen deze twee organisaties intens.

De gemeenschap fungeert als ontmoetingsplek voor tal van maatschappelijke initiatieven en organiseert zelf ook activiteiten met een uitstraling naar buiten. Om kennis te maken met de gemeenschap zijn er diverse mogelijkheden, variërend in intensiteit: van informatiemiddagen tot het doen van een maatschappelijke retraite, bedoeld om inzet en geloof dichter bij elkaar te brengen. De 'Vierde Kamer' is een aanduiding voor een reeks bijeenkomsten rond een actueel onderwerp zoals bijvoorbeeld geweldloosheid, mensenrechten of economische solidariteit. De Werkgroep 'Humaan Omgaan met Vluchtelingen' wil Nederlandse burgers en politici informeren en zo komen tot een breed draagvlak voor een humane omgang met vluchtelingen. Zij doen dit via nieuwsbrieven, gesprekken, herdenkingen en acties. Er is een naaigroep waarbij vrouwen van allerlei nationaliteiten elkaar ontmoeten en er is een actieve schrijfgroep voor Amnesty International. De Hoogstraatgemeenschap heeft ook zorg voor de aarde, opdat de volgende generatie goed zal kunnen leven. Dit jaar werd 'De Dag van de Aarde' voor het eerst in stedelijk verband gehouden. Bij elke werkgroep zijn mensen van buiten betrokken. In het leven van de gemeenschap speelt duurzaamheid een belangrijke rol. Dit uit zich onder meer in het bewust boodschappen doen en door regelmatig vegetarisch te eten. Men pakt niet zomaar de auto en reist veel met openbaar vervoer.

Steeds grotere cirkels

De vier zusters, die aan de wieg van deze gemeenschap hebben gestaan, worden geleidelijk wat ouder. Al vroeg hebben zij uitgezien naar mensen, die het geheel willen mee-dragen met het oog op de toekomst. In 2003 maakte Anneke van de Ven en haar man Gerard, die bij Emmaus – de burens - werkten de overstap naar de Gemeenschap. En in 2008 kwam er versterking in de persoon van Freddy Oude Rikmanspoel, een betrokken man, die buitenshuis werkt. Na een korte meeleefperiode, concludeerde hij dat dit was waar hij naar op zoek was. De Hoogstraatgemeenschap is nog altijd een gemeenschap in ontwikkeling. Er wordt gesproken over de mogelijkheid van een Hoogstraatbeweging, waarin de kring een wezenlijk element is. De kring is vanaf het ontstaan in 2001 steeds groter geworden en telt thans bijna 30 leden. Mensen zoals Clementine Coopmans, die zoals zij het zelf uitdrukt *'iets te brengen en te halen heeft'*. Zij woont dichtbij, werkt als geestelijk verzorger in een

verpleeghuis en heeft een gezin met drie kinderen. Als het enigszins kan neemt ze deel aan de Agapè vieringen, aan de avonden van de Vierde Kamer en zij behartigt het secretariaat van de Kring. Wat de Hoogstraatgemeenschap biedt ervaren sommigen als een vorm van kerk-zijn. Nu de kern van de gemeenschap veroudert, vormt de kring een wijze van voortzetting en van verbreding. Door samen te werken en te vieren verdiept zich het contact en vervagen de grenzen tussen bewoners en buitenstaanders. De kring vormt een verbreding van de gemeenschap, maar daarnaast is het van belang om gericht te blijven op aanvulling van de leefgemeenschap. Er is ruimte voor ieders eigenheid. In alle openheid communiceren over alle facetten van het gemeenschapsleven is essentieel om de spiritualiteit van sociale gerechtigheid, zoals die vanuit de traditie van de zusters van Schijndel ontstaan is, te doorleven, verder te dragen en uit te bouwen, uitgaande van de eigen waarde van ieder mens. Opdat het een plek ten leven en een teken van hoop mag blijven in een gewonde wereld.

<http://www.hoogstraatgemeenschap.nl>

<http://www.hetkloosterhofvangestel.dse.nl/>

<http://www.dagvande vluchteling.nl/>